

**DOKTORI (PhD) ÉRTEKEZÉS
SZERZŐI ISMERTETŐJE**

**Éberhardt Gábor r. ezredes
A TÚLTERHELÉSES MIGRÁCIÓ LEHETSÉGES
KÖZRENDÉSZETI HATÁSAI**

**Témavezető:
Dr. habil. Hautzniger Zoltán PhD.**

Budapest, 2021.

A TUDOMÁNYOS PROBLÉMA MEGFOGALMAZÁSA

Az irreguláris migráció negatív hatásai által érintett egyéni reakciók, illetve a helyi közösségek, társadalmi csoportok által a saját biztonságuk érdekében alkalmazott cselekmények, felhasznált módszerek és eszközök nem sérthetik az alkotmányos rendet, amelynek fenntartását az államnak folyamatosan biztosítania kell.

Az államhatár meg nem engedett módon történt átlépéséhez kapcsolódó regisztrált jogsértések és azok közül a magyar büntető törvény egyes különös törvényi tényállásai miatt kezdeményezett büntetőeljárások szinkronitásának adatelemzése választ adhat arra a kérdésre, hogy az állam a társadalom védelme érdekében alkotott, illetve módosított jogszabályok érvényesítésével, vagy már azok létezésének preventív hatásával éri el kívánt célként az irreguláris migráció csökkenését, elterelődését. A kutatás erre figyelemmel kiterjedt az államhatárt tömegesen, meg nem engedett módon átlépő vándorok mozgási irányában érintett határterületi településeken élőkre gyakorolt implicit jogsértésekre és a személyes biztonságot erősítő elemekre.

HIPOTÉZISEK

1. A humán migráció - különösen annak tömeges méretű megvalósulása - olyan jelenség, amely alapvető jellemzőinél fogva ránehezedik az érintett állami, társadalmi környezetre, túlterhelve és befolyásolva ezzel annak elfogadó (tolerancia vagy szolidáris) vagy befogadó (integráló vagy hatósági ellátó) természetét.
2. A humán migráció - különösen annak túlterheléses hatása - egyaránt negatív következménnyel jár a társadalmi biztonságérzetre, és az egyén szubjektív biztonságérzetére is.

KUTATÁSI CÉLOK

Általános céloom közt szerepel a tömeges irreguláris migráció célzott és komplex módszertannal történő megelőzése, csökkentése, költséghatékony kezelésének azonosítása. További céloom, hogy a hipotézisek megalapozottsága esetén rendészeti és normatív ajánlásokat fogalmazzam meg az irreguláris

migráció jelenségének kezelésében érintett felelős hatóságok, a jogalkotók felé. Stratégiai céljaim között szerepel továbbá a szubjektív és objektív biztonságérzet vizsgálata, illetve annak bemutatása, hogy mekkora szerepe volt a ténylegesen meghozott intézkedéseknek a lakossági és a hatósági percepcionált negatív hatások kezelésére. Operatív célom, hogy az irreguláris migráció kezelésének rendészeti feladataiban érintett szervezetek számára a kutatási eredményeket feldolgozó gyakorlati alkalmazási ajánlásokat fogalmazzak meg és továbbítsak.

Személyes célom, hogy az ajánlások megfelelésége esetén, azok követésével csökkenhessenek az irreguláris migráció kezelésében elsődlegesen érintettek terhei, és a terhek kezelése a helyreállításra törekvő, valós megoldást eredményezzen.

KUTATÁSI MÓDSZEREK

Kutatásom tárgya tágabb értelemben a humán migráció és annak hatása a közrendre, közbiztonságra. Szűkebb értelemben pedig az irreguláris migrációval okozati összefüggésben, a rendészeti szervek hatósági jogalkalmazói tevékenységében bekövetkezett, vagy

potenciálisan bekövetkező túlterhelés, amelyet másképpen túlterheléses migrációnak nevezek lokális, majd territoriális kiterjedéssel.

Kiemelt célként fogalmaztam meg a kutatásom során annak tudományos értékű behatárolását, hogy kik a vándorlás alanyai. A kutatási téma jellemzőire tekintettel, a kvantitatív és kvalitatív módszerek kombinált alkalmazása teremtett kellő alapot az értekezés elkészítéséhez.

A vonatkozó szakirodalomban és a hitelesnek értékelhető nemzeti, nemzetközi, validált szervezeti adatbázisokban forráskutatást és adatgyűjtést hajtottam végre, majd azokat rendszereztem, összehasonlítottam, elemeztem, értékeltem és következtetéseket vontam le. A kutatásom tárgyát képező migrációs hatások miatt kiemelt figyelmet fordítottam a konceptualizáció, valamint az operacionalizáció megvalósítására. A kutatási időszakban feldolgozott részinformációkat folyamatosan publikáltam tudományos konferenciákon ismertettem.

A mintavétel alanyai az irreguláris migráció szereplői, valamint az államot képviselő hatóságok, továbbá a társadalmat képviselő civil elemek közül

kerültek ki, célul tűzve a reprezentativitást és biztosítva a kapcsolódó módszertant, a bipolaritást.

A kvalitatív eszközök közül a kutatás meghatározó szegmensét képező személyes interjúkat, fókuszcsoport-beszélgetéseket olyanok esetében alkalmaztam, akik az irreguláris migrációs folyamatokban érintetteket jól reprezentálták. Az interjúk dokumentálása az adatvédelmi szabályok betartásával, az adatfeldolgozás garanciális feltételeként kerültek hangrögzítésre és szó szerinti lejegelésre a Happy Scribe, valamint későbbi elemzésre az Atlas.ti programokkal. A kutatás során kérdőíves adatgyűjtést is végrehajtottam hasonló érintetti körben, amelynek elemzésére, értékelésére az IBM SPSS Statistic 25 programot alkalmaztam az MS Office Excel táblázatkezelője mellett.

ELVÉGZETT VIZSGÁLAT TÖMÖR LEÍRÁSA FEJEZETENKÉNT

A kérdőív alkalmazásával végrehajtott kutatás eredményeként megállapítható, hogy a szakmai döntésen alapuló rendőri mintavételi csoport tagjai magas arányban, értékelésre alkalmas módon töltötték ki a kérdőívet.

A lakosság képviselőit reprezentáló fogalmi értelmezésében az általános és a jogi ismereteken túl erősen dominálnak a megélt élmények miatt, többségében negatív hatások a migráció, a bevándorlás kérdéskörében. Az államhatár sérthetetlenségének elve és ellenőrzött átlépésének feltételei ismertek, a vonatkozó szabályok megsértőivel szemben a rendészeti intézkedések elvártak a részükről. A migráns-, a bevándorló- és a menekült-fogalom a migrációs minta változásával módosult, a segítőkészség szándékával együtt.

A rendőröket reprezentáló esetében a jogi előképzettség, az objektív helyzetértékelés jobban megjelenik, ugyanakkor esetükben is a folyamat változása, a körülmények megélése miatt olyan implicit elemek is azonosíthatóvá váltak, amelyek kezelése a rendőri szerv részéről feladatként jelenik meg.

A civil társadalmat, jogvédelmet, karitatív szervezetet képviselő interjúalanyok helyzetértékelése és fogalom alkotása nagyban a képviselt társadalmi elem általánosan elfogadott elveit mutatják, egymással esetenként szemben állva, rámutatva az iszlám hívők

migrációtudatának a magyar társadalom által kevésbé ismert elemére is.

A kutatás során alkalmazott interjúk eredménye és az iratbetekintés, az adatelemzések összhangja is azt a megállapítást erősíti meg, hogy a nem megszokott irreguláris migrációs mintázatú környezetben a rendőri intézkedések jogszerűek, szakszerűek, arányosak, objektívek és humánusak voltak.

A kutatott civil jogvédő szervezetek és felelős hatóságok részéről a kialakult helyzet megítélésében alapvető eltérés mutatkozott a jogszabályi környezet értelmezésében, azok végrehajtásában, a probléma menekültügyi megközelítése helyett a nemzeti társadalom biztonságának előtérbe helyezésével, a tömeges bevándorlás alanyainak dokumentált ellenőrzésével.

ÖSSZEGZETT KÖVETKEZTETÉSEK

Megállapítható, hogy a Magyarországot elért tömeges irreguláris bevándorlási hullámban közvetlen és közvetett, implicit hatások különíthetők el, amelyek korábban nem képezték kutatás tárgyát, szakirodalomban nem leírtak. Ezekből, valamint az egyéb eredményekből

származó következtetések segítségével be lehet vezetni a nem megszokott mintázatú, túlterheléses migráció fogalmát, és azt az eddig ugyancsak nem megszokott, újszerű, megelőzést célzó rendészeti módszertannal lehetséges lesz hatékonyan kezelni.

A kutatás feltárta azokat a körülményeket, amelyek a helyi lakosság és a rendőri állomány körében is problémák voltak.

A közbiztonság és a szubjektív biztonságérzet változása alapján arra lehet következtetni, hogy a közbiztonság romlott, így a rendőrök, valamint a vizsgált lakosság is alkalmazott biztonságnövelő intézkedéseket.

ÚJ TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK

1. A kutatás eredményeként azonosítottam, leírtam és tudományos módszerekkel igazoltam a túlterheléses migráció fogalmát, mint az emberi vándorlás rendészeti szervek működésére gyakorolt negatív hatást. E definíció által körbehatárolt típust elhelyeztem a migráció elméletében. A kutatási eredmények alapján az 1. és 2. számú hipotézisemet igazoltam.

2. A tudományos kutatási eredmények alapján azonosítottam a migráció által a közbiztonságot, illetve az egyéni biztonságot gyengítő tényezőket. A kutatási eredmények alapján az 1. számú hipotézisemet igazoltam.

3. A túlterheléses migrációból eredő feladatok érdemi kezelésére leírtam a megelőzést biztosító határrendészeti komplex módszertant, amely 5 összetevő együttes (konjunktív) jelenlétét feltételezi. A kutatási eredmények alapján a 2. számú hipotézisemet igazoltam.

4. A kutatás során feltártam, és azonosítottam az ellenőrizhető (verifiable person) és az ellenőrizhetetlen (unverifiable person) migrációs típus szerinti megkülönböztetést, amelynek értelmezésére, valamint a kapcsolódó biztonsági kockázat csökkentésére ajánlásokat készítettem. Ennek leírása, részletesebben még nem jelent meg a migrációs szakirodalomban. A

kutatási eredmények alapján a 2. számú hipotézisem tárgyi részét igazoltam.

AJÁNLÁSOK

A normatív követelmény a megelőzést biztosító határrendészeti komplex módszertan részelemeinek alkalmazásával teljesíthetők, ugyanakkor a hatályos normakörnyezet kiegészítő módosítása továbbgondolásra javasolt a tömeges bevándorlás miatt kihirdetett válsághelyzet esetén.

A védelmi és biztonsági célú beszerzésekről szóló 2016. évi XXX. törvényben mérlegelésre javasolt a 6. pontban sorolt kivételek közé beemelni az államhatár őrizetét, a tömeges bevándorlás hatékony kezelését szolgáló elemeket.

A három idősávós, negatív migrációs hatásokra tekintettel indokoltnak tűnik a tömeges irreguláris bevándorlás időszakában, valamint utánkövetéssel az aktív határterületi szolgálatot ellátó rendőri állomány körében a pszichológiai szűrés végrehajtása.

A képzési, tájékoztatási igények között a kutatás feltárta és megerősítette a migrációban érintett külföldiek

pszichoszociális, kulturális sajátosságainak a megismertetését. A rendőrök esetében javasolt a speciális intézkedéstaktikai, az objektív és humánus intézkedési kultúrát megcélzó egységes alapképzés, valamint az irányító feladatokat ellátóknak a tematikus, a speciális tartalmú oktatás, amelyek intézkedéstaktikai ajánlásokat is tartalmaznak. A határterületi lakosság, valamint más társadalmi és gazdasági szereplők részére, a kutatási eredmények alapján szintén igényelt és javasolt az irregulárisan érkező külföldiek rasszjegyeinek, viselkedési kultúrájának megismertetése.

A kutatásom által feltárt értékelési eredmények alapján indokoltnak tartom NMKA létrehozását.

A rendészeti szerv feladatai ellátására vonatkozó minősített, személyes adatok jogszabályi rendelkezéseinek biztosítása mellett a közös tevékenység alapját képezheti egy mindkét fél által elfogadott együttműködési megállapodás, egy transzparencia-kódex.

A Megyei Védelmi Bizottság működését szabályozó normatív környezet kutatása, elemzése azt a cél szolgálta, hogy a Csongrád-Csanád megyében

közismert testületmiért nem kapcsolódott be a tömeges bevándorlás kezelési feladatainak koordinációjába?

A KUTATÁSI EREDMÉNYEK GYAKORLATI FELHASZNÁLHATÓSÁGA

Az értekezés összefoglalása alapján további kutatásokkal, utánkövetéssel indokoltnak tűnik vizsgálni az irreguláris migrációban kezelésében érintett rendészeti állomány és a határterületi lakosság esetében a xenofóbiát. További kutatásokkal javasolt feltárni és a NMKA létjogosultságának, az implicit egyéni- és közbiztonságot veszélyeztető elemeket, azok jogszabályi-, szervezeti kezelésének lehetőségeit. A három idősávos negatív migrációs hatások közé sorolt járvány- és közegészségügyi kockázatok vizsgálata a vándorok integrációs szándéka, valamint a tercier idősávba sorolható betegségeknek a fogadó társadalmakat terhelő egészségügyi GDP költségeinek elemzése, nemzetközi összevetése szintén további kutatásra ajánlott.

PUBLIKÁCIÓS JEGYZÉK

1. A személyazonosítás jelentősége a migrációelméletben. Rendőrségi tanulmányok, Budapest, Rendőrség Tudományos Tanácsa, 26-45. o. <https://www.bm-tt.hu/rtt/assets/letolt/rt/202102/02eberhardt.pdf> (2021)
2. Magyarország az újabb tömeges nemzetközi migráció kapujában. Belügyi Szemle, 69 (3), 345-374. o. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2021.3.1> (2021)
3. Menekültügy és tömeges fogvatartás az Egyesült Államokban a mexikói határ mentén a COVID-19 időszakában. Belügyi Szemle, 69 (2), 305-309. o. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2021.2.7> (2021)
4. A koronavírus-járvány rendészeti kezelése: A kollektív normasértés elemei és következményei. Nemzetközi Rendészeti Figyelő I. Belügyi Szemle, 69(2), 285-303. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2021.2.6> (2021)
5. A migráció azonosítható és azonosíthatatlan személyazonossága, mint új tipológiai elem. Rendészet-Tudomány-Aktualitások, Doktoranduszok Országos Szövetsége, Budapest, online konferencia kötet <http://real.mtak.hu/120949/> (2021)
6. A döntés alanya – a nem azonosítható személyekkel kapcsolatos migrációrendészeti protokoll eljárási hiátusa. Rendőrség Tudományos Tanácsának 2020. évi pályázata, II. helyezés <https://cutt.ly/jROu7uA> (2020)
7. A humán migráció és a pandémia 2020. In. szerk.: Gaál Gyula: A hadtudománytól a rendészet tudományig – társadalmi kihívások a

- nemzeti összetartozás évében, Pécsi Határőr Tudományos Közlemények, XXII. 311–321. o. <http://www.pecshor.hu/periodika/XXII/eberhardt.pdf> (2020)
8. Identification of overloaded migration concept in migration theory. *Belügyi Szemle*, Budapest, 68 (1special issue), 10–26. o. <http://doi.org/10.38146/BSZ.SPEC.2020.1.1> (2020)
 9. Az objektív túlterhelés rendészeti kihívásai az irreguláris migráció kezelésében. *Belügyi Szemle*, Budapest, 68(6), 9–52. o. <http://doi.org/10.38146/BSZ.2020.6.1> (2020)
 10. A nem azonosítható személyek megjelenése a migrációrendészeti protokollban. *Rendőrségi Tanulmányok*, Budapest, 3(különszám), 129–147. o. <http://real.mtak.hu/109117/> (2020)
 11. Hogyan tovább, magyar rendőri hivatásetikai kódex? *Rendőrségi Tanulmányok*, Budapest, 3(1), 119–141. o. <http://real.mtak.hu/107655/> (2020)
 12. Az objektív túlterhelés megjelenése az irreguláris migráció rendészeti kezelésében. In: szerk.: Baráth Noémi – Pató Viktória Lilla, *A haza szolgálatában. Konferenciakötet*, Budapest, 127–135. o. <http://real.mtak.hu/117670/> (2020)
 13. A bűnüldözés és a bűnmegelőzés rendészettudományi tényezői. *Belügyi Szemle*, Budapest, 68(2), 115–119. o. <http://doi.org/10.38146/BSZ.2020.2.8> (2020)
 14. A legális migráció aktuális kérdései, jogalkalmazási problémák és javaslatok: az objektív túlterhelés lehetősége és hatása, rendészeti eszközökkel történő kezelése. *Belügyminisztérium Tudományos*

- Tanácsának 2019. évi pályázata, II. helyezés
<https://cutt.ly/xROdqN3> (2019)
15. Epidemiological risks and hazards associated with migration. Bratislava, Casopis Policajna Teoria a Prax, 27(4), 57–68. o. <http://real.mtak.hu/107659/> (2019)
 16. Migráció és terrorizmus. Hadtudományi Szemle, Budapest, 12(3), 37–59. o. <http://doi.org/10.32563/hsz.2019.3.3> (2019)
 17. A reguláris migráció túlterheléses hatása és a bűnmegelőzés kapcsolata. In: Szerk.: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán: A bűnüldözés és a bűnmegelőzés rendészettudományi tényezői. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények, XXI. 257–267. o. <http://real.mtak.hu/107663/> (2019)
 18. A túlterheléses migráció kifejezésének helye a migrációelméletben. Belügyi Szemle, Budapest, 67(10), 41–58. o. <http://doi.org/10.38146/BSZ.2019.10.3> (2019)
 19. A migráció, a rendészet, a xenofóbia egymásra gyakorolt hatásai. Belügyi Szemle, Budapest, 67(9), 23–46. o. <http://doi.org/10.38146/BSZ.2019.9.2> (2019)
 20. A közúti teherforgalom költséghatékony, biztonságos határrendészeti ellenőrzése. Budapest, Határrendészeti Tanulmányok, 16(1), 87–124. o. <http://real.mtak.hu/107661/> (2019)
 21. Migráció és terrorizmus. In: szerk.: Barát Noémi – Mezei József, Konferenciakötet, Rendészet-Tudomány-Aktualitások, Budapest, 72–80. o. <http://real.mtak.hu/107662/> (2019)

22. A migrációval összefüggő járványügyi kockázatok és veszélyek. In. Szerk.: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán, A XXI. század biztonsági kihívásai, Pécsi Határőr Tudományos Közlemények, XX. 273–282. o. <http://real.mtak.hu/107665/> (2018)
23. A schengeni értékelési rendszer elmélete és gyakorlata. Budapest, Határrendészeti Tanulmányok, 15(2), 46–63. o. <http://real.mtak.hu/107657/> (2018)
24. A saját hatáskörön alapuló döntések vizsgálati eredményei a határrendészeti kirendeltségek rendészeti tevékenységében. In. Szerk.: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán, Szent Lászlótól a modernkori magyar rendészettudományig, Pécsi Határőr Tudományos Közlemények, XIX. 337–342. o. <http://real.mtak.hu/107664/> (2017)
25. Az interkulturális jellemzők megjelenése a rendészeti feladatokban. Budapest, Határrendészeti Tanulmányok, (4), 68–81. o. <http://real.mtak.hu/107668/> (2017)
26. A Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság illetékességi területén megjelenő illegális bevándorlás. Belügyi Szemle, Budapest, 64(12), 42–52. o. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2016.12.4> (2016)
27. A Szegedi Határrendészeti Kirendeltség rendészeti tevékenységének társadalmi megítélése. Belügyi Szemle, Budapest, 63(6), 98–103. o. <http://real.mtak.hu/107667/> (2015)
28. Az illegális migráció kezelésének aktuális kérdései Magyarországon. Budapest, In. Szerk.: Verhóczy János, (VIII/1). Budapest. 28-44. o. <https://m2.mtmt.hu/gui2/?mode=browse¶ms=publication;3254907> (2011)

29. A Rendőrség és a Határőrség integrációjának tapasztalatai. Budapest, Határrendészeti Tanulmányok, (3), 47–64. o.
<http://real.mtak.hu/117671/> (2009)
30. Határrendészeti kérdések. In. Szerk.: Rácz József, Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium, Büntetőpolitikai Főosztály, Budapest, Rendészeti ismeretek a kábítószer-problémával kapcsolatban. 364–411. o.
<https://pdfslide.tips/documents/rendeszeti-ismeretek-a-kabitoszer-problemaival-kapcsolatban.html> (2009)

SAKMAI-TUDOMÁNYOS ÉLETRAJZ

Szegeden született 1969.07.11-én. 1990-ben a Szentendrén működött Kossuth Lajos Katonai Főiskolán határőr tiszt és kollégiumi nevelőtanár diplomát kapott.

A tisztté történt avatása után a Kiskunhalasi Kerület Parancsnokság bács-kiskun megyei határszakaszán kapta meg az első beosztását a Tompa Forgalomellenőrző Pont tiszti útlevelkezelőjeként.

1993-1997. években parancsokhelyettesként, majd Szeged Határforgalmi Kirendeltségre történt áthelyezése után ott is parancsnok helyettesi beosztást látott el.

1994-1997 között a Rendőrtiszti Főiskola másoddiplomás, levelező képzésén igazgatásrendészeti szaktiszti diplomát szerzett.

2000-2004. időszakban a Belügyminisztérium Védelmi Hivatal csongrád megyei-, majd a közigazgatási reformot követően a Csongrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság referenseként látta el a Megyei Védelmi Bizottság Elnöke mellett a védelmi igazgatási feladatok koordinációját.

2005-ben a Szeged Határrendészeti Kirendeltség állományában kirendeltségvezető-helyettesként, majd kirendeltségvezetőként látta el szolgálati feladatait 2006. szeptember 01 –től. 2008. január 01-től a rendészeti integrációt követően megerősítést nyert a beosztásában.

2010-ben benyújtott pályázata eredményeként a kirendeltség nemzetközi szinten is a helyi szintű rendészeti szervek közül elsőként nyerte el 2011. június 22-én a IIASA-Shiba Díjat.

Szakmai munkája elismeréseként a területi, országos, miniszteri elismerések mellett megakapta a rendőrségi főtanácsosi-, az Év Rendőre címet, 2015-ben ezredesi rendfokozatot. A Katonai Bíróság Ülnöke, tagja a Magyar

Hadtudományi- és a Magyar Rendészettudományi Társaságnak.

2015-ben sikeresen abszolválta tanulmányait a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karának Rendészeti Vezetéstudományi mesterképzésén.

2015. december 15-vel feladatul kapta a Kiszombori Határrendészeti Kirendeltség vezetését, amely beosztásba 2016. március 01-től lett kinevezve.

2017-ben angol, majd 2019-ben orosz nyelvből középfokon, komplex nyelvvizsgát szerzett. 2019. évben sikeresen teljesítette az NKE RTDI PHD képzés komplex vizsgáját.

2019-ben országos második helyet ért el a tanulmányával a Belügyi Tudományos Tanácsa, majd 2020. évben a Rendőrség Tudományos Tanácsa pályázatán szintén második helyezést ért el.

2020. esztendőől a Belügyi Szemle szakmai lektora.

2021. évtől a Biztonsági Technológiák Nemzeti Laboratóriuma BiO-BiH projektjének szakértője.

ORCID iD: 0000-0003-0325-1203